

Bob Van Laerhoven:

Baudelaires hevn

Utdrag av roman: Kapittel 1-9

Oversatt av Heidi Bern

1

Livet og døden hadde lært politikommissær Lefèvre å sette pris på poesi og skjøger. I en alder av 53 år, kunne han ennå ikke si med sikkerhet hvilke av de to han satte høyest.

Poesi var den abstrakte emosjon, med røtter dypt nede i en språkløs urtid. Paringsakten krøp som en forhistorisk firfirsle gjennom hjernen, og bet til når den fant det for godt.

Den kvelden hadde politikommissæren planer om å fôre reptilet, som alltid var ute etter nærende varme. Utsikten til et besøk på bordellet gjorde ham aktpågivende for bordellbesøkets krav til estetikk. Den storvokste kroppen hans, dekket av stive, grå hår, var vasket og parfymert. Den vekket til live minner om år med manndom og overflod. Den glinset av fete oljer. Lefèvre hadde klippet sine kjønnsår like pertentlig som sitt korte skjegg. Han var rede til å bære sitt kors.

Gjennom årene hadde han brukt mer penger på *les cocottes* enn han likte å tenke på. Men han hadde aldri begjært elegante snippkjoler eller spaserstokker med alabasthåndtak. Isteden hadde han minner: en hårlokk foran øynene, et frodig, hengende bryst i hundestillingen, et lår som disset i dempet lampelys. Minnene kunne komme uventet over ham, og dempet uroen.

Det siste halve året hadde han hatt en yndling, en kvinne som lignet en skogsgudinne, frisinnet som han selv. Det var ikke klokt å binde seg til én kvinne, selv ikke en kurtisane. Et kvinnehjerte hadde grådige klør. Det var best å holde seg utenfor rekkevidde. Men denne skjøgen fascinerte politikommissæren ved sin myke iver etter å behage. Hun var som en ildflue i rav. Sammenlignet med henne ville en hvilken som helst annen *cocotte* bli en skuffelse. *Da må du ta to, Paul*, formante han stadig seg selv. Iverksettelsen av dette forsettet lot imidlertid vente på seg. Lefèvre skrev det på sin høye alder.

En behagelig sitring i brystet gjorde skrittene hans lette. Det som en gang hadde startet som seksuell hygiene hos en mann i begynnelsen av førtiårene, hadde vokst til et rusmiddel som var sterkere enn opium. Vanligvis gikk politikommissæren og svingte med spaserstokken over den flotte Chaussé d'Antin, som ble opplyst av det kjølige lyset fra L'Opera, som tre år tidligere, i 1867, var blitt bygget om med et sjenerøst budsjett. Men i kveld hadde fremtoningen hans, som til tross for det elegante snittet i dressen var ubotelig grov og firkantet, et jaget uttrykk. Lefèvres blikk gled over de skinnende blanke vognene som hentet de fremtredende kurtisanene til palassenes indre gårds plass, hvor livrékledde tjenere sto oppstilt og ventet for å eskortere dem til deres respektive *amant*. At *pigghjelmene* og *dødningskallene*, som prøysserne var

blitt omtalt som i *Le Moniteur*, stadig rykket frem mot Frankrikes grenser, hadde øyensynlig en oppkvikkende innvirkning på adelens libido.

I den samme *Le Moniteur* hadde han et par timer tidligere lest at Beaudelaire nå tre år etter sin død ble betraktet som en av de store, franske forfattere. Beaudelaire hadde til og med, fremholdt artikkelen, forutsett denne katastrofale krigen. Lefèvre hadde kun sett én opptreden av dette likbleke individet, som skulle ha vært et geni. Men dikteren, som allerede den gang led av syfilis ifølge ryktene, noe de utstående og metallisk glinsende øynene hans også vitnet om, hadde virkelig etterlatt seg spor i ham. Det var typisk for det franske borgerskapet å trykke en død forfatter til sitt bryst, etter å ha forfulgt og hånet ham så lenge han levde.

Lefèvre beveget leppene uvilkårlig da de klangfulle strofene fra *Les Deux Bonnes Soeurs* steg opp i bevisstheten hans. Fornuften sa ham at han hadde stokket om på verselinjene. Hjertet fortalte ham at alt han ønsket å vite om livet, lå gjemt i noen fragmenter av dette diktet:

Vellyst og Død er to elskelige tøser(...)

Kiste og Seng, fruktbare i synder

Byr de på omgang, som to trofaste søstre

Skrekkelige nytelser og grusom sødme

Den siste setningen gned seg inntil politikommissæren som en usynlig satyr, da han fra bak en av de elegante fasadene tilhørende de store bordellene i Chaussé d'Antin hørte en kvinnestemme som skrek.

2.

I vestibylen hang malerier av Bouguereau, et vitne om velstand, for denne kunstneren tok stive priser. Selv da Lefèvre løp oppover den mykt teppebelagte trappen, kastet han et misbilligende blikk på malerens klassiske motiver, som sto som selve symbolet på de strenge retningslinjene for realisme i malerkunsten ved *L'Academie*. Skriket fra kvinnen lød på nytt over ham. Lefèvre hadde pistolen i venstrehånden, og politiskiltet i den andre. Det raslet i tyll øverst i trappen. En eldre kvinne iført en turban, *en vogue* blant sofistiskerte horer, sto og ventet på ham mens hun gned seg i hendene. Lefèvre gjettet på at hun var portnersken, la pekefingeren mot leppene da hun åpnet munnen, og holdt frem politiskiltet. Med ansiktet nesten helt inntil halsen hennes, pekte han mot dørene i etasjen og hvisket: "Hvilken?"

Hun så på ham med spisse lepper. Øynene hennes var usikre, men verken bebreidende eller forbauset. Lefèvre så at hun hadde et liv bak seg fylt av hemmelige stevnemøter og små smil bak kniplingsservietter. Hun pekte på rom nummer 12.

Lefèvre nærmet seg forsiktig, men brått gikk døren opp, og en ung kvinne iført en overdådig negligjé som brakte med seg en duft av absint og en anelse moskus, kom stormende ut.

"Der inne?" spurte politikommissæren. Han hadde ofte måttet gå imellom i kjærlighetsdramaer. Som *officier de la paix* var det hans plikt å

forsvare sømmeligheten. Lefèvre brød seg ikke mye om sømmelighet, derimot satte han diskresjon høyt. Derfor bet han kjevene sammen i ergrelse da han ikke fant en misfornøyd kunde som hadde fått for mye vin og ikke kunne få sin manndom til å fungere og dermed krevde pengene tilbake, men et lik. Den dødes fortrukne ansiktsmuskler ledet tankene hen til legen Guillaume Duchenne de Boulognes elektrofysiske eksperimenter, som Lefèvre nylig hadde sett fotografier av. De Bolougne, ifølge mange en farlig sinnssyk, satte elektroder på mennesker for å få kontroll over muskelreaksjoner. Ifølge ham selv var det mulig å fremkalle et uttrykk av intens lidelse uten at forsøkspersonen kjente noe som helst.

Denne mannen hadde derimot utvilsomt kjent noe: De grusomme krampene måtte være forårsaket av en eller annen gift. Stryknin? Politikommissæren savnet lukten av bitre mandler. Han bannet lavt. Der forsvant kvelden han hadde planlagt å tilbringe liggende i skje sammen med sin gåtefulle Claire de La Lune.

Han bøyde seg over liket. Oppå kroppen lå en papirlapp med fragmenter fra et dikt, slurvete skrevet ned, som om skribenten hadde vært under innflytelse av alkohol eller heftige følelser:

Vellyst og Død er to elskelige tøser

Kiste og Seng, fruktbare i synder

Byr de på omgang, som to trofaste søstre

Skrekkelige nytelser og grusom sødme

Lefèvre kjente det som et nålestikk i det venstre øye. Han ristet forbløffet på hodet. Et svakt smil formet seg på leppene hans. En morder som kunne lese andres tanker, så velvalgt på en kveld som denne.

Det var noe mer. Politikommissæren visste det uten å kunne sette fingeren på det. Han studerte håndskriften nøye. Det litt nedlatende draget i munnviken hans forsvant. Selv om han ikke umiddelbart kunne plassere håndskriften, forekom den ham velkjent.

Han undersøkte den drepte nærmere, og på det venstre håndleddet fant han en tatovering som forestilte et overnaturlig vesen.

Mens han betraktet den, spilte det sparsomme lyset fra det lave blusset på oljelampene i kvinnens *boudoir* sansene hans et puss.

Tatoveringen så et øyeblikk ut til å forandre farge.

3.

Chaussé d'Antin? Ifølge kusken hadde det skjedd noe i et av de bedre bordellene der. Inspektør Bernard Bouveroux flirte skjevt. Ikke til å undres over at politikommissæren hadde vært så raskt på åstedet. Bouveroux kjente godt til Lefèvres interesse for skjøger. I et slikt tilfelle kunne han til og med sende en egen vogn for å hente assistenten sin. Mens Bouveroux iførte seg vesten, kastet han et blick på kusken utenfor vinduet, der han satt på førersetet med en oljelampe og ventet på ham. Kjøretøyet så malplassert ut i den mørke gaten rue de Jardinet. Inspektøren bodde på gatens venstre side, der bemidlede handelsfolk i det attende århundre hadde bygget fantasiløse, men romslige boliger som nå var inndelt i mindre leiligheter som ble leid ut til folk som ikke hadde altfor mye å rutte med. Ikke desto mindre satt de adskillig bedre i det enn de på den andre siden av gaten: Små, lave og mørke hus, hulter til bulter, bebodd av arbeiderfamilier med store barneflokker, som om morgenen kastet innholdet i nattpottene sine ut av vinduene. Mens han lette etter jakken, masserte han magen som hadde plaget ham gjennom tjue år. Slutten av august, og det trengtes allerede godt med kull i kaminen. Og skulle du ut, jakke og hatt. Det var ikke fyr på kaminen. Kullprisene hadde skutt i været på grunn av krigen mot prøysserne. Det hang en reumatisk atmosfære i rommet. Bouveroux skalv, men ikke på grunn av høstkulden som var i anmarsj. Et mareritt var aldri uten

betydning, det hadde han lest i vitenskapelige artikler om menneskesinnet. Mens politiinspektøren gikk ned trappen i oppgangen som eimet av lapskaus, var han ikke i stand til å finne ut av symbolikken i marerittet kusken hadde vekket ham fra. Bare en følelse av elendighet, en ensomhet som hang rundt halsen hans som et tau. Han hadde sett Marthe igjen. Denne gangen hadde hun ikke vist seg som en strålende skikkelse, et englelignende vesen, men som et varsel om lidelse. Bouveroux håpet dette ubehagelige bildet hadde sammenheng med de store mengder med eddikkuttynnet vin han hadde drukket kvelden i forveien. "Marthe, skal dette ingen ende ta?" tenkte han idet han kom ut og i lyset fra vognlykten, som ga gjenskinn i den våte brosteinen, fikk øye på sin egen vage skygge.

4.

Lefèvre var så godt som ferdig med å avhøre gledespikene da kusken kom tilbake med assistenten hans. Inspektøren var blank på nesen da han trådte inn i boudoiret. De små, oppmerksomme øynene var blodskutte.

Bouveroux så på liket, kløp i det med fingrene, bøyde seg ned og strøk med pekefingeren langs konturene av tatoveringen på den døde høyre håndledd. Han satt på huk og så opp på Lefèvre.

"Det er en *rakhasa*, kommissær."

Når de begge var i tjeneste, brukte Bouveroux sin overordnedes formelle tittel, selv om de to var gamle venner som mer enn én gang hadde reddet hverandres liv.

Lefèvre tok av seg hatten og grep etter skråtobakken. "Det ser ut som en eksotisk demon fra Japan."

"Det er en ond ånd fra Indokina," sa Bouveroux. "Min nevø, som nettopp er tilbake i Paris etter å ha vært stasjonert i Tonkin, skaffet seg en lignende under en rangel. Han visste ikke at en slik tatovering egentlig er en forbannelse, og nå er han bekymret for sin fremtid. Et slikt ondskapsfullt motiv blir tradisjonelt satt av kvinner. Det kalles *khout*. Se her: halvparten menneske, halvparten falk, og under er det avtegnet en magisk firkant."

”Hvordan kan det ha seg at du har slik innsikt i indokinesisk folketro, Bouveroux?”

Lefèvre visste det egentlig godt. Bouveroux var en lidenskapelig samler av den slags kunnskap. Han lo av alt som smakte av overtro, men elsket slike fakta fra eksotiske land. Til tross for sin bamseaktige kroppsbygning, var Lefèvre langt mer følsom for stemning og atmosfære enn sin magre assistent.

”Akk, kommissær ,” sa Bouveroux, ”etter den natten hos *dey*'en i Algerie, hvor vi drakk vin som overgikk den franske, og fant pergamentruller som så eldre ut enn koranen, har jeg sørget for å få med meg alt det de lærde skriver om fremmede folkeslag og deres historie.”

”De lærde får seg til å skrive all slags tøv i avisen for å vinne publikums gunst.” Lefèvre var klar over at han lød utdatert. I løpet av den minneverdige natten i palasset i Algerie som Bouveroux snakket om, hadde Lefèvre, til tross for Bouveroux's rause ”vi”, gjort ting som ikke hadde noe med visdom og kunnskap å gjøre. Bouveroux var bare tre år yngre enn ham selv, men politiinspektøren taklet bedre de heftige forandringene som kjennetegnet tiden de levde i. Paris var som en stor byggeplass. Motsetningene mellom rik og fattig hadde nådd sitt kokepunkt. Den offentlige moral var i full oppløsning. Keiseren var en tåpelig fyr med et ego som hadde gått av hengslene, og var i ferd med å forberede en krig som Frankrike ikke kunne vinne. Ikke til å undres over at folket lyttet til de lærdes tullsnakk og trodde på djevelen.

Hva skulle en mann gjøre under slike omstendigheter? Utføre sin plikt til siste åndedrag, slik det var foreskrevet ham av politiprefekt Banlieu.

”Tilkall portnersken. Henne har jeg ennå ikke avhørt.”

Bouveroux forsvant lydig. Litt senere kom portnersken til syne i døråpningen. Hun hadde tatt av seg turbanen. Det gråblonde håret hennes var tørt som strå. De skjeve øynene og de fyldige leppene røpet at hun i sin ungdom hadde vært en skjønnhet av format. Lefèvre kastet et blick på skoene hennes, som hadde kjent bedre tider, og deretter på de spede skuldrene, som en gang hadde båret byrden av en grådig, men upålitelighet kjærlighet.

"Jeg så ingenting," sa hun før Lefèvre hadde rukket å stille spørsmål. Lefèvre forsøkte å konsentrere seg om oppgaven. Dette ulykksalige mordet hadde lagt en skygge over kvelden. Fantasien hans jobbet raskere enn sansene. I hvert eneste hjørne av dette rommet kunne han se for seg den prostituerte han hadde gitt navnet Claire de La Lune. Duften hennes, som førte tankene hen til en heksegryte fra et eksotisk land, den hese latteren hennes, blikket hennes, som en skremt hoppe, faren som syntes å skjule seg under hennes dirrende lemmer, sto enda mer levende for ham nå, enn når han var hos henne.

"Fortell meg at det dreier seg om sjalusi, så kan både De og jeg fortsette kvelden vår," sa han og gjorde en gest mot kurtisanen fra rom nummer 12, som sto og snufset i et kniplingslommeørkle. Ørene hennes var røde, og skuldrene oppheist som om noen sto og holdt henne oppe under armene.

"Natalie er svært dyktig i jobben sin. Hun er svak av karakter og vennlig av nødvendighet," sa portnersken og gikk bort til nattsvermeren og strøk henne over håret slik man klapper en puddel. "Jeg kan ikke se for meg at hun kan begå et drap. Kanskje kunne hun, drevet av angst eller avsky, være i stand til å stikke en saks i øynene på en mann hvis hun føler seg truet. Men den unge monsieur Albert som ligger på rommet hennes, var

en fast kunde, og Natalie har mer enn én gang snakket varmt om hans gode manerer, diskresjon og betalingsevne." Kvinnen, som hun hadde kalt Natalie, så sky, men takknemlig opp på henne og nikket svakt.

"Albert, hvem?"

"Vi pleier ikke å spørre våre kunder om deres familienavn, monsieur," sa portnersken mildt bebreidende. Horen begynte å hulke igjen, og trakk et nytt lommeværk, denne gangen med enda mer kniplinger, ut av utringningen.

"Kort sagt, ikke arrester Natalie, om De vil ta imot et råd," besluttet portnersken.

"De må nok komme med noe mer for å overbevise meg," sa politikommissæren. "Piken har fortalt meg at kunden hennes plutselig ble uvel, veivet vilt med armene og falt sammen med skum i munnvikene. Helt uten videre? Det lyder voldsomt."

"Jeg kjenner ikke til omstendighetene," sa portnersken, "men dette ligner mer på et mord begått av en forstyrret sjel."

"Hvorfor tror De det?"

Hun pekte på tatoveringen. "Monsieur politikommissær, en gammel dame som meg, har sine små gleder. Jeg har sett monsieur Albert uten skjorte ved tidligere besøk. Jeg kan forsikre Dem om at han frem til i dag ikke hadde noen slik dekorasjon på kroppen sin."

"Unge herremenn blir ofte offer for overmodige innfall som estetisk ikke passer seg," sa Lefèvre tørt.

"Det er så, politikommissær, men denne kroppsdekorasjonen får meg til å grøsse."

Lefèvre kastet et blikk på Bouveroux som satt på knærne foran liket og

knappt fulgte med i samtalen. Inspektøren lente seg mot kroppen og snuste på håndleddet. Bouveroux berørte tatoveringen forsiktig med sin behanskete høyre hånd.

"Dette er ingen tatovering," bemerket han. "Motivet er malt på."

"Ikke berør det, Bernard," sa politikommissæren, "ta av deg den hansken og legg den i et tørkle."

Bouveroux hevet øyebrynene, men gjorde som han fikk beskjed om. Det hendte av og til at hans gamle venn fikk et intuitivt innfall han selv kalte "faresignal", og da var det bedre å følge rådene hans.

Lefèvre henvendte seg igjen til portnersken, som om det lille intermessoet ikke hadde funnet sted. "Har det skjedd noe i dag som De har funnet påfallende?"

"Nei."

"Tenk godt etter."

Portnersken tok en tenkepause. Den varte ikke lenge.

"For et par timer siden banket en nonne fra Ursuliner-ordenen på døren. Hun ønsket å be for damene i dette etablissementet og deres sjels frelse. Deretter gikk hun til rommene for å hilse på pikene. Jeg så henne ikke gå ut igjen. I dette huset er det stadig folk som kommer og går."

"Og en slik tanke hadde aldri før streifet en av Guds søstre?"

"Nei, men det er ikke særlig merkverdig for en nonne, hvis vi tenker over det."

"Hvordan så hun ut?"

Portnersken sukket og løftet hendene. Hun ristet skulderen til Natalie.

Piken løftet det tårevåte ansiktet: "Hun ville be med meg, men jeg hadde ikke tid."

"Jeg gjentar: Hvordan så hun ut?"

Piken så oppskjørtet på politikommissæren. Lefèvre sukket: "Et ansikt under et nonneslør. Religion er vakkert, ikke sant?" Etter militærtjenesten i Algerie, hadde kommissæren ikke hatt mye til overs for det religiøse.

Bouveroux kremtet utålmodig. Lefèvre holdt ham tilbake med blikket. Politikommissæren visste at det av og til lønte seg å vente. Om han bare hadde kunnet oppbringe den samme tålmodigheten når hans kjødelige drifter drev ham til *les cocottes*.

"De ville si noe, madame," sa Bouveroux.

"Ja, monsieur," sa portnersken litt overrasket. "Men jeg vet ikke om det er passende."

"Dette er en drapsetterforskning."

"Nonnen var usedvanlig vakker. Med et ansikt som de porselensdukkene som forestiller japanske kvinner, vet De hvilke jeg mener? De forstår det, politikommissær, jeg har vært veldig lenge i denne bransjen. Damer som tar imot herrer og er bedrevne i elskovslek, får med tiden en spesiell utstråling. Tanken slo meg at denne nonnen muligens hadde vært kurtisane."

Lefèvre hevet et øyebryn.

"Og hvis jeg har rett, utøvde hun sitt yrke for ikke så altfor lenge siden," avgjorde portnersken med et fjernt blikk, som om hun i sin egen fortid så noe hun helst ville glemme.

5

Politikommisæreren kontor på prefektoret var utstyrt med tunge gardiner, et pipestativ og to gulvtepper av ull som han hadde hatt med seg som ung soldat fra Algerie. På veggen hang et maleri som forestilte Napoleon III, der *l'emperatur* så ut som han hadde ha rømt fra en anstalt for sinnslidende, og et helt usedvanlig skrivebord, som en kjenner ville omtale som klassisistisk. Møbelet hadde et utall skuffer og en forbausende mengde utskjæringer. De fleste skuffene var fylt med våpen. Lefèvre var en mann som elsket tunge pistoler. Prydgjenstandene i samlingen hans var en baskisk forladerpistol og en Richards-Mason .357. Mason'en var i Lefèvres øyne mer pålitelig enn Colt'en, som hadde samme kaliber som den Bouveroux brukte.

Politikommisæreren pusset nesen og kikket i notatboken sin. Han hadde hatt en urolig natt i sin leilighet i Rue de Nesle. Etter at han hadde fått ordnet med å få liket transportert til likhuset, hvor en politilege kunne undersøke det nærmere, hadde han vært i tvil om han skulle gjennomføre planene om å besøke Claire de La Lune. En merkelig ulyst hadde holdt ham tilbake. Demonen på håndleddet til den drepte unge mannen, og hvordan den hadde forandret farge helt plutselig mens han så på den, kvernet i tankene hans. Han tilskrev den optiske illusjonen at

han hadde inntatt den algeriske kjærlighetsdrikken før han gjorde seg i stand for kvelden. Politikommissæren visste at det ikke var ufarlig å drikke av den klare væsken utvunnet av Scilla Autumnalis. Berberen som en gang for lenge siden i Sidi Bel Abbas hadde lært ham å tilberede den, hadde fortalt ham den romerske legenden om den vakre nymfen Scilla, som hadde tryglet Circe om å lage en kjærlighetsdrikk til henne. I stedet for å drikke den, badet hun i den for å sikre seg Glaucos kjærlighet, satyren hun elsket. "For sterk lidenskap kan imidlertid gjøre et menneske til et monster. Scilla ble til en kvinne med to slangehaler og seks bjeffende hundehoder. Hun kastet seg i havet, og siden har hun drept alle som har vært så uheldige å komme nær nok." Berberen ga ham det mørke, stikkende smilet til en mann du helst ikke vil møte i et mørkt smug. Men oppskriften virket. Gjennom årene hadde Lefèvre lært at han kunne stole på drikken. Han hadde imidlertid merket at han stadig måtte øke dosen for å beholde effekten. Kjærlighetsdrikken fikk ham til å kjenne en streng som av glødende kull fra navlen og ned til testiklene. Scilla Autumnalis kunne også forårsake at du så ting som ikke var der. Hadde han virkelig sett at *khout'* en forandret farge?

Kommissæren lovet seg selv at neste gang skulle han ta en lavere dose. Bouveroux kom inn på kontoret uten å banke på. "Du ser ut som om du har holdt på med atskillig mer i natt enn å forhøre de unge damene," sa han muntert. Lefèvre kjente lukten av vin fra pusten til sin gamle militærkamerat. Det var mange år siden han hadde sluttet å bebreide Bouveroux for alkoholmisbruket hans. Politikommissæren forsto at alle mennesker hadde behov for en hemmelig gift som kunne hjelpe dem å gjøre livet til å holde ut. Han hadde rådet Bouveroux til at han etter å ha drukket skylte munnen med et avtrekk av knust mynte for å friske opp

ånden. Inspektøren hevdet imidlertid at hukommelsen hans var lekk som en sil, etter at han hadde inntatt ett glass vin, glemte han hele peppermynteavkoket. Når de to politimennene var alene, var det en kameratslig tone mellom dem. 28 år tidligere, i 1842, hadde de gjort tjeneste sammen i tre år i Louis Napoleons algeriske hær, statsoverhodet som insisterte på å bli utnevnt til keiser Napoleon III, selv om jern-Bismarck året før hadde sverget på å knuse "dukkehuskeiseren" hvis han fortsatte å motsette seg den tyske Hohenzoller-prinsen på den spanske tronen. Den da 24-årige Lefèvre og den 21-årige Bouveroux hadde kjempet i Algerie mot *sufi*-soldater, som var overbevist om at en død til ære for Allah var den eneste sanne skjebne for en mann. Der hadde de ligget i armene til *hour*, som var i stand til å skjenke en mann usedvanlig nytelse, men som du alltid måtte være på vakt overfor. Disse tilslørte kvinnenens esoteriske kontakt med ørkenens *djinn*'er fikk henne noen ganger til å ta tak i en franskmann hun øyeblikket før hadde holdt kjærlig mellom sine frodige bryster, og med bestemte knivhugg og et kraftfullt utbrudd av forbannelser, skille ham av med testiklene hans. Bouveroux, av nostalgisk natur, hadde druknet den stadig økende vissheten om at han aldri ville bli en god historiker slik han hadde drømt om, i vin. Han ordla seg noe pedantisk til tider, men under den innfløkte syntaksen skjulte det seg en aktiv og analytisk forstand. Inspektøren besøkte bibliotekene ofte og hadde en allsidig kunnskapstørst. Mens Lefèvre interesserte seg mest for de kronglete irrgangene i et kriminelt sinn og ofte fulgte sin intuisjon, var Bouveroux en samler av kjensgjerninger. I motsetning til politikommissæren som med de fyldige kjakene lignet en engelsk blodhund, gjorde Bouveroux, til tross for sitt alkoholkonsum, et høyreist og atletisk inntrykk.

”Vi har identiteten til offeret vårt,” sa han triumferende, som om identifiseringen var et resultat av nitid etterforskning. ”Mannen levde livet sitt som Albert Dacaret. En kunstner.” Bouveroux la en ufin mengde snus på tommelen, sniffet stoffet dypt inn og gliste lykksalig. ”Motivet for dette mordet ser ut til å være penger. Kunstnere har alltid for lite og låner av feil mennesker.”

”Dacaret?” sa Lefèvre. ”En ung, lovende dikter, har jeg lest.”

Bouveroux rynket brynene. Han unnlot å poengtere for Lefèvre at han tydeligvis leste aviser likevel, til tross for at han alltid hevdet at de var latterlige og løgnaktige. ”Din kjennskap til nasjonal skrivekunst forbauser meg stadig, Paul.”

Lefèvre så på ham og moret seg. Han kjente sin gode venn bedre enn han lot som. ”Jeg regner med at du også har brakt på det rene hvordan han døde. Ellers ville du ikke sett så tilfreds ut.”

Bouveroux satte seg ned og la fra seg hatten på stolen ved siden av. ”Det er det som er så merkelig med denne saken,” sa han. ”Maleriet på håndleddet hans inneholdt en eksotisk gift. De innfødte på fransk Guinea bruker den til å drepe kjempefirisler.” Bouveroux så sulten ut. Til tross for sin magre kroppsbygning, kunne han spise som om det var hans siste dag. ”Det tar litt tid før den dødelige virkningen trer i kraft. Deretter kan kjempeøglene deles i biter og kokes i digre gryter. Kjøttet deres skal være like mørt og delikat som en baby.”

Han begynte å klappe rundt på seg selv, og etter å ha lett litt trakk han frem en krøllete papirlapp fra den høyre brystlommen. Bouveroux hadde den vanen at han skrev ned alt hans observerende sinn ikke kunne huske på, han noterte på det som var tilgjengelig for øyeblikket, og fiklet siden notatene ut av klærne sine. ”Albert Dacaret. For et halvt år

side gjorde han furore med sin diktsamling *Le fièvre de Diable*. Av avis anmeldere ble han tatt imot som 'den nye Baudelaire'. Det gjorde ham svært sint, og han skrev et innlegg i avisen der han jevnet sin forgjenger med jorden. Den spanske dikteren Gustavo Adolfo Bécquer hadde bare tre uker tidligere, riktignok i et heller obskurt tidsskrift, spådd at Dacaret 'ville rive den verdensfjerne romantikken i det franske litteraturlivet i småbiter.' Bouveroux begynte igjen å taste rundt på seg selv, denne gangen lette han etter tobakksboksen, som viste seg å være tom. Lefèvre tok sin og kastet den over til Bouveroux, som tok takknemlig imot. "Hvordan har du funnet ut alt dette?"

"Akk, Paul", sa Bouveroux. "Jeg har mange venner som er journalister. Skal jeg si deg noe? Før det har gått hundre år, kommer journalistenes stjerne til å skinne klarere enn operaens sopraner!"

Lefèvre som sto ved vinduet med ryggen til sin assistent, betraktet Saint-Germain-L'Auxerois-kirken noen kvartaler lengre bort. Den gotiske kirken var bygget på en gammel helligdom fra merovingernes tid. Enkelte enkle sjeler hevdet at når været var tåkete, dukket lysskikkelser opp bak blyglassvinduene, og fikk det dype blå til å lyse opp på en overjordisk måte.

Igjen merket han nålesticket i sitt venstre øye, og i et kort øyeblikk kjentes det som om han lente seg mot en gardin hvor det tidligere hadde stått en vegg som nå var borte. Han så seg over skulderen. Det var en grå morgen. Gassbelysningen i rommet la et gult skinn over Bouveroux kinn og fikk de små øyehulene hans til å se svarte ut. Luften over Paris var urolig og fremdeles mørk, som innsiden av kåpen til en tjenestejente som ventet på sin elsker i et portrom. Slutten av august, og hva hadde denne dystre sommeren brakt med seg? Regn og tordenskyer,

myggsvermer, klynkende hunder og rastløse katter. Politikommissærens brede fjes, som vitnet om hans slektskap med de bretonske fiskerne, så bistert ut. Bouveroux mente at det de siste månedene hadde hengt en sky av tristhet rundt hans gamle venn. Kanskje nærer politikommissæren angst for alderdommen. Den angsten var det bedre å drukne i vin enn å se i hvitøyet, mente inspektøren.

”Kunstnere har et heftig temperament,” sa politikommissæren ettertenksomt. ”De kan hate hverandre lidenskapelig.”

Bouveroux blunket. ”Akk, jeg er ikke en tilhenger av kunsten, Paul. Et lettvint triks, spør du meg. Jeg leser heller aviser og bøker om fakta.

Kunst er det samme som spiritisme. Visste du at Paris for øyeblikket har seks hundre medium og sannsigere som tjener store summer penger på mennesker som tror at deres fremtid kan vise seg i en glassbolle?”

Bouveroux produserte en kneggende lyd og ødela dermed kommissærens konsentrasjon, han hadde knapt lyttet til inspektørens tirade. Den pirrende stemningen fra natten i forveien og den vedvarende spenningen i underlivet hans ga kommissæren en gnagende følelse av at han hadde oversett noe viktig. Lefèvre forsøkte å sortere alle fakta i saken. En eksotisk gift var kommet inn i offeret via en påmalt tatovering. Hva fortalte den metoden om morderen? Han hadde vært i Indokina og lært den der. Eller han hadde fått tak i kunnskapen gjennom en indokineser bosatt i Paris. De hadde vært populære i det siste, de fargede utlendingene. Man hørte at kreoler, indere, patagoniere og andre folkeslag fra krydderlandene gjorde furore i byens salonger, som stadig ble holdt, som om trusselen fra de fremrykkende prøysserne ikke fantes. ”Bouveroux, hvor raskt virker den giften, mer presist?”

Bouveroux så skyldbepisst ut. ”Det må jeg spørre doktor Lepage om. Det

varer nok litt før jeg kan svare, er jeg redd. Lepage må spore opp en kollega som har gjort tjeneste i fransk Guinea.”

”Gjør det. Og få klarhet i om Dacaret selv har vært i fjerne land, hvilket jeg betviler, tatt i betraktning hans beskjedne opphav og hans unge alder. Hvis det ikke er tilfelle, må du undersøke om det finnes tatoverere i Paris som...”

”Det er ingen ekte tatovering, kommissær.”

”Kanskje finnes det tatoverere som jobber med akkurat dette du snakket om...”

”*Rakhasa*’er.”

”Å ja, de demonene dine. Vel, hvem har talent nok til å male slike på huden? Forsøk å være litt rask.”

Kommissærens kroppsspråk røpet at han ville være alene. Bouveroux kom med noen intetsigende kommentarer før han tok farvel.

Gangene i prefekturatet var svingete, fuktige og dårlig opplyst. De fikk Bouveroux til å tenke på den dyprøde belysningen i basarene i Algerie. Minnet skjerpet sansene hans. Mens han automatisk beveget seg mot trappene, tenkte han på de populære seansene som stadig ble holdt nå for tiden. Det opplyste keiserriket? Tvert imot: franskmennene var dumme, redde eller ulykkelige, for det meste alt på en gang. Bouveroux regnet seg selv kun i tredje kategori. Rommet han leide i rue de Jardinet var i dårlig stand, fargen på gardinene minnet om råttent tannkjøtt, og møblene hadde blitt fraktet dit på kjerra til en bonde i en fjern fortid. Bouveroux’s leilighet var akkurat så anonym som han ønsket å føle seg når han var hjemme hos seg selv. Han likte i sine betraktninger å se den som hulen til et såret dyr. Etter at hans Marthe døde, var det bare besøkene på de offentlige bibliotekene som ga lindring mot savnet. Da

hans hustru ennå levde, hadde Bouveroux kun ved sjeldne unntak adspredt seg med billige kvinner, og bare når bestemte minner fra Algerie besøkte ham, og han så seg nødt til å drive dem ut.

Han hadde aldri betrodd sine kollegaer at han i sitt hjerte alltid hadde forblitt trofast, ikke engang til Paul Lefèvre. Om han hadde innrømmet at han var like monogamt knyttet til sin hustru som en svane, ville de komme til å tenke at han ikke var en ekte franskmann, slik de stolt bar sin fane mellom beina. Navnet hans ga gjenlyd i veggene. Bouveroux snudde seg. Politikommissæren sto i døråpningen til kontoret sitt. Et annet syn la seg over det. Lefèvre i en utpost i Sahara, oversprøytet med blod, i døråpningen til et godt opplyst vaktrom i et hvitkalket fort, overstrålt av de kalde stjernene på ørkenhimmelen. Bouveroux husket opphisselsen i ansiktet på sin venn den natten.

Nesten tretti år senere så han nå det samme. Politikommissæren hadde vært på jakt en god stund, og nøt sjelens sult og forvirring. Lefèvre sto og viftet med lappen som ble funnet på liket. "Det er den samme håndskriften!" sa han. "Helt identisk. Jeg visste at jeg hadde sett den før. Se her, Bernard!" I den andre hånden holdt han en bok. Han holdt den opp for Bouveroux, og så ofte som denne hadde frekventert byens biblioteker, kunne han med et eneste blick oppfatte både forfatter og tittel.

Le peintre de la vie moderne, av Charles Baudelaire. Bouveroux tok imot boken, og fulgte Lefèvres pekefinger. Boken hadde en dedikasjon: *Til en lovens mann som adlyder poesiens lov over alle andre lover. Charles Baudelaire, 1857.*

Et blick på den papirlappen med diktlinjene som politikommissæren

holdt i høyrehånden, var nok.

De to håndskriftene var identiske.

6

Granier de Cassagnac var så oppglødd over sin nylige reise til Nouméa og tanken på den strålende reisereportasjen han skulle skrive om den, at han overhode ikke enset de pittoreske omgivelsene. Han svingte inn Rue Saint-André-Des-Arts og passerte mannsmodig den lille kafeen til den skjeggete innehaveren Jean-Claude, som utvilsomt ville kunne servere ham et glass som kunne sette ham i fyr og flamme. Men ikke i dag. Skrivebordet ventet, nybonet og duftende av bivoks. Underveis til rue Dauphine passerte han en aviskiosk hvor de solgt *La Patrie* og *Paris journal*. Vel, nå ville det ikke vare lenge før *Paris Journal* ville tigge ham om lov til å publisere hans reportasje om den franske straffekolonien i Ny-Caledonia. Gautier, litteraten som innbilte seg at han var en fransk Thackeray, men som konstant gnålte om penger som en patetisk småborger, kom til å spy galle av sjalusi. Siste gang De Cassagnac hadde sett oppkomlingen, hadde han selskap med ynglingene Goncourt, parfymerte vampyrer som kastet seg over enhver lovende kunstner. Med en patos som et tredjerangs gresk teater ville misunne ham, hadde Gautier kastet seg ned på en sofa mens han utbasunerte at hva han angikk, var han allerede død, så alle måtte glede seg. Døden var jo

eksistensens høyeste form. En dikter som presset ut av seg slike dumheter, fortjente ikke bedre enn å måtte tjene sitt brød som vulgær journalist, en plage som Gautier til stadighet dro i gang endeløse klagesanger om.

De Cassagnac tvang den jålete dandyen ut av tankene, og noterte seg isteden velklingende setninger som kom drivende i hans indre mens hester og vogner passerte klaprende mot brosteinene. Han betraktet fasaden til Jean Magnings restaurant, som var behengt med moderne reklametegninger. Han la ikke merke til den fantastiske formasjonen skyene hadde dannet over den spisst formede bygningen, for sitt indre blikk så han de primitive hyttene i Ny-Caledonia, befolket av unge menn som var dømt for tyveri eller andre forbrytelser, og som ble skipet som billig arbeidskraft til den nye franske kolonien. Den miserable brutaliteten han hadde møtt der, hadde gitt pennen hans fortreffelige vinger. Blant kjeltringene befant det seg en underlig feminin fremtoning, en ung mann som ble kalt "Den hvite tispå." Han hadde den vanen at han beveget seg blant arbeiderne med en turban om hodet, kullfargede øyne og med vuggende hofter, mens han ventet på at de skulle gi bud. Alle hans kroppshår var barbert bort. Det ble hvisket om at selv rumpeballene hans var glatte som på en kvinne. Siden vokterne i straffekolonien stakk en del av fortjenesten i egne lommer, forsynte de transvestitten henna til å farge håret med og fine planteoljer, som de polynesiske kvinnene brukte for å holde huden myk.

Når det gjaldt de malaysiske, kinesiske og polynesiske hyttefeltene i Nouméa: Aldri hadde De Cassagnac sett maken til usedelighet. Han antok at det ville bli litt av en jobb å beskrive de innfødte i anstendige ord og vendinger, slik som de kastet seg over hverandre til enhver tid,

dag som natt. En stor oppgave som ville få mang en skribent til å skjære tenner. Brødrene Edmund og Jules de Goncourt ville ha laget den verste vulgærprosa av et slikt mektig tema, og smøre alle avskyelige detaljer utover i spekulative magasiner. De Cassagnac hadde satt seg fore å bruke et naturalistisk språk som ville få de litteraturelskende damene i de mest skravlete salonger til å dåne. En bedre anerkjennelse av hans arbeid var umulig å forestille seg. Han hadde til og med notert noen uttrykk på ajië, de polynesiske stammenes lokale språk. De frodige vokalene ville gi en ny dimensjon til den fornyende litteraturen som stadig spøkte i hodet hans.

Da han ved Petins butikk *Bronzes d'Art et Pendules* tok av til høyre på vei til skrivestuen sin, stoppet det en vogn rett foran ham, med gardinene trukket for. De Cassagnac gjenkjente mannen som steg ut, og tok automatisk et skritt til siden. Han ble overrasket over at han ble tilsnakket, men reagerte med et galant bukk. Plutselig kjente han et kraftig stikk i halsen.

7

Granier De Cassagnac kom til bevissthet igjen da en klut dynket i ammoniakk ble holdt under nesen hans. Den gjennomtrengende lukten forvirret sansene hans. Inntrykket av at han var midt i et mareritt, ble forsterket av det svake lyset. De Cassagnac håpet at dette var en drøm, som i grøsserfortellingene til den hysteriske amerikaneren Edgar Allan Poe. Men den kalde, harde bakken under kroppen hans og lukten av brakkvann som langsomt fortrengte ammoniakklukten, var altfor virkelig. Kroppen hans stivnet til da han skjønnte at han befant seg i en grotte, og i hjørnet noen meter fra der han lå, brant det en osende fakkell som bredte et svakt lys. Lyset spilte flakkende langs grotteveggene, som var fylt av hodeskaller og andre beinrester, svarte av elde. De Cassagnac snudde seg instinktivt bort. Til venstre for ham satt en skikkelse på huk, iført kappe, taus og ubevegelig.

"Nåde!" Ordet fløy ut av munnen hans før han engang hadde formet det i tankene. Idet han sa det, følte han visshet om at bønner ikke ville ha noen virkning. Pusten hans gikk fortere. Til tross for den fuktige kulden i katakomben, svettet han.

"Arrêtez, c'est ici l'empire de la mort!" Ordene ble hvisket frem og ga

gjenlyd i grotten. Han kjente de ordene godt. Baudelaire hadde brukt dem som tittel i en avisartikkel for mange år siden.

De Cassagnac merket at han ikke var bundet. Han ville reise seg opp, dytte vokteren sin overende og flykte, men lemmene hans nektet å adlyde.

”De har oppholdt Dem i eksotiske land,” fortsatte stemmen. ”De vil dermed forstå at jeg har forgiftet Dem med en eksotisk gift. Den kommer fra en alge som heter Pseudonitchia og vokser i fjerne sjøer. Blant annet på Mauritius, hvor de innfødte bruker den til å begå kjærlighetsdrap.

Algen gjør offeret hjelpeløst, men likevel ved full bevissthet.

Stemmebåndene virker ikke, men åndedrettet er intakt. Den fysiske fluktreflexen er satt ut av spill. Alle disse symptomene har en rituell verdi. Slik kan offeret bivåne, ved full bevissthet, hvordan macheten kommer nærmere i en elegant bue i månelysset. Ingen hyling, ingen grisaktig hvining i dødsangst, bare en opphøyet smerte, presis, nøyaktig, poetisk.”

Skikkelsen lente seg fremover.

”En fiende som blir eliminert på den måten, skaffer gjerningsmannen magiske krefter. Magi, min kjære monsieur De Cassagnac, er et talent, akkurat slik som skrivekunsten. En slik død må De med Deres fenomenale litterære talent vite å sette pris på?”

De Cassagnac forsøkte å skrike, men måtte i taushet betrakte hvordan lysglimtet i hans morders hånd beveget seg presist, nøyaktig mot halsen hans.

8

Bernard Bouveroux kremtet. Nede i katakomben fikk den tørre lyden ham til å tenke på stablene med hodeskaller som gnisset inntil hverandre bak ham.

”Jeg trodde jeg hadde sett det største faenskapet i Guds verden i Beni Abbes,” mumlet inspektøren. ”Jeg tok feil.”

Lefèvre svarte ikke. Han satt på huk ved liket. I lyset fra oljelampene som de uniformskledde politikonstablene hadde satt inn i grotten, så ansiktet hans usunt ut.

Med sine hanskekledde fingre tok kommissæren lappen med verselinjene som lå på magen til De Cassagnac.

Han leste dem med en syngende tone. Helt malplassert, syntes inspektøren, like mye på grunn av stedet de befant seg på, som på grunn av ordenes egen betydning.

Bare et voksllys som brenner med klar flamme

- Ikke et pust som forstyrrer den stille flammen...

avslører hvordan elskerinnen nå sover uten drømmer

kald, lydig overfor døden

bare en rød rand av blod

rundt det avskårne hode

røper at hun er fullkommen nå

slik de døde er: perfekt.

”Vår gjerningsmann har en usedvanlig sans for perfektjon”, sa Bouveroux. Inspektøren dro et parfymert lommeørkle opp av lommen og holdt det foran nesen da han knelte, selv om liket var ferskt. Forsiktig strøk hånden hans over den nakne torsoen og ble fjærlett hengende over de to etterligningene av bryster som var sydd fast til brystkassen med grove sting.

”Er det menneskehud?” spurte inspektøren. Han kremtet igjen.

Lefèvre nikket stumt.

”Hva er de fylt med?” spurte han. Bouveroux hostet lett. Den kalde luften i katakombene var ikke bra for de følsomme lungene hans.

”Talg.”

Bouveroux øyne gled mot det nakne skrittet.

”Såret må ha blødd voldsomt,” konstaterte han.

”Han har vasket etter seg.” Kommissæren gned støv fra hanskene sine.

”Dette er en drapsmann med ordenssans.”

”Har han tatt kjønnsorganene med seg?”

”Det ser slik ut. Men hvis han har gjemt dem bak alle disse beinrestene i grotten, finner vi dem aldri igjen.”

”Såret i skrittet hans er sydd igjen, kommissær.”

”Ja, det ser jeg.”

”Det henger slintrete hud på utsiden, det er arrangert slik at det skal se ut som det kvinnelige kjønnsorgan...”

”Det ser jeg også, Bernard.”

”Hva er det morderen vil fortelle oss?”

Kommissæren hørte det knirke i kneleddene hans da han reiste seg opp. Gå ned i vekt, undervise i nærkamp, finne tilbake til sin gamle kondisjon. For mye rødvin på middelmådige serveringssteder, der den festet seg til glasset som tjære, og siden la seg som fett rundt midjen.

”Vi vet jo ikke om denne morderen også har drept Dacaret.”

”Det er en likhet: igjen verselinjer fra Baudelaire,” bemerket inspektøren.

”Det stemmer, men den andre metoden er helt annerledes. Den giftige tatoveringen tydet på en omstendelig forberedelse, nesten et kunstnerisk talent. Dette drapet er begått i raseri. Selv symbolikken er rå. Det har vært mye blod. Han tar med seg hodet som om det har fornærmet ham. Han syr etterligninger av bryster på brystkassen og kastrerer liket, deretter syr han sårene sammen på en måte som får en til å tenke på en kvinnes vulva. Kort sagt: Han lager en kvinne av en mann.”

”Kommissæren så ned på liket. ”En stygg, frastøtende kvinne.”

”Begge ofrene er unge og har noen kvinnelige trekk,” la Bouveroux til.

”Monsieur De Cassagnac kunne med sine lange lokker og prangende garderobe minne om en mannekvinne. Politilege Lepage har på en diskret måte latt meg forstå at unge monsieur Dacarets genitalier hadde, vel, ikke akkurat de dimensjoner man forventer seg hos en mann.”

”Tror du det handler om seksuelle drap?” sa Lefèvre. ”Begått av en sodomitt, kanskje?”

Inspektøren hostet forsiktig i lommestørkleet sitt. Han kjente sin sjefs bondske natur. Bernard Bouveroux hadde ofte hørt ham si at i sengen var kvinner større griser enn menn, særlig de som var snerpete og kokette ute blant folk.

”Det kan handle om raseri overfor sitt eget kjønn,” sa inspektøren.

”De lyder som den halvgale analytikeren som ustoppelig snakker om

menneskets drifter,” sa Lefèvre som hadde liten respekt for den slags nymotens strømninger.

”Charcot?” sa Bouveroux, og briljerte med sine kunnskaper uten at han var klar over det. ”Vi retter blikket mot himmelen, og himmelen er tom. Derfor må vi rette blikket innover i oss selv.”

Kommissæren gryntet irritert.

”Og hva ser vi da, kommissær?” fortsatte Bouveroux muntert. ”At vi fortsetter å lyve for oss selv. Vi snakker om kjærlighet, mens det vi egentlig ønsker er å pare oss som bikkjer. Vi snakker om vennskap, mens vi går i strupen på hverandre. Vi hater menneskeheten, og vi hater oss selv. Vi blir født i ensomhet og dør uten å ha kommet en millimeter videre. Bare den universelle kraften i driftene blir igjen når vi i et glimt av tragisk klarsyn feier korthusene våre ned av bordet.”

Kommissæren var taus en god stund før han svarte.

”Skal jeg si noe analytisk, Bouveroux? Dette liket forteller meg at vi ganske riktig har med den samme drapsmannen å gjøre, men at han blir sintere, og at han stadig beveger seg nærmere kjernen i de driftene du snakket om. Men ikke fordi han har innsett sannheten i det du nettopp sa, men fordi han lider under denne innsikten. Vi har å gjøre med en sjel som er i drift, som ikke lenger kan kommunisere med ord, og derfor isteden bruker kjøtt fra kjønnsorganer. ”

”Og med dikt fra Baudelaire,” sa Bouveroux tørt. ”Har De fremdeles ikke lagt merke til håndskriften, kommissær?”

Lefèvre så på papirlappen. ”Jo. Det er dikterens håndskrift.”

Kommissærens stemme lød som den til en som blir vekket fra en drøm og snapper etter pusten. ”Det er en død manns skrift.”

9.

Caroline Archenbaut-Defayis, enkefru Aupick, satt foran karnappvinduet i det medtatte huset sitt i Honfleur. Brevet fra Madame De Cassagnac med nyhetene om hennes manns død, en lovende ung forfatter som hadde de sympatiske kjennetegnene til en ekte fantast, kombinert med Flauberts fornyelsesdrift, lå på gulvet ved siden av henne. Charles Baudelaires mor skalv over hele kroppen. Hun tok seg med hånden til halslinningen på morgenkåpen. Den kvapsete halsen gjorde henne kvalm. Denne kroppen hadde, den gang den var vill og uforstandig, født en skygge som aldri kunne viskes ut. Joseph-François hadde kalt den forbannelsen. Mannen hennes hadde aldri sagt det høyt, men de usagte ordene "en straff fra Gud" hadde alltid hengt i luften mellom dem. Caroline Archenbaut-Defayis visste at hennes mann hadde dødd i den overbevisning at Forbannelsen var sendt av Gud fordi han hadde snudd ryggen til prestegjerningen.

Baudelaires mor forsøkte igjen å konsentrere seg om brevet. Madame De Cassagnac hadde omskrevet de fryktelige omstendighetene hennes mann hadde blitt funnet under, i tilslørte vendinger. En politimann med dårlige manerer hadde oppført seg intimiderende og antydte at hun kanskje hadde noe med drapet å gjøre. Hun siterte direkte den

ubehøvlede fyrens ord: "I tilfeller av drap der kjønnsorganene blir lemlestet, må det søkes i offerets nærmeste krets. Hvis det dreier seg om en mann, har han kanskje forsømt sine ekteskapelige plikter. I slike tilfeller, skjer det ofte at kvinnen blir sinnssyk." Madame De Cassagnac hadde straks vist barbaren døren og levert en klage til prefekten, som ikke var blitt tatt til følge. I en tid hvor krigstrompetene gjallet og keiseren holdt pompøse taler om Frankrikes storhet, var tydeligvis alt tillatt, også det moralske forfall blant lovens voktere.

Caroline Archenbaut-Defayis var fortrolig med den nybakte enkens patos, som hun så som en naturlig del av rollen som martyr. Men selv om den unge kvinnen ikke ante noe om livets realiteter, traff ordene henne denne gangen dypt. Madame De Cassagnac hadde avsluttet brevet med verselinjene som var blitt funnet på hennes manns lik, og hadde gjengitt flere spørsmål fra den arrogante tjenestemannen som hadde gjort henne så opprørt.

"Har Deres avdøde mann antydnet noe om at Charles Baudelaire kunne være i live etter det offisielle tidspunkt for hans død for tre år siden?"

"Har Deres mann noen gang kledd seg i kvinneklær og vist dragning mot sodomi?"

Da enkefru Archenbaut-Defayis leste de siste setningene om igjen, ble hun fylt av en tristhet som inneholdt både sinne, avsky og smerte. Siden general Aupick, hennes annen ektemann, døde for tretten år siden, hadde hun helt og fullt viet seg til omsorgen for sin geniale, men skjøre sønn. Hun hadde betalt for alt: Hans plutselige begjær som kom som en kastevind, medisiner mot hjernesvinnet, som så mystisk hadde slått til, og dyre, tropiske midler mot sykdommen som siden hans forhold til "den svarte heks", Jeanne Duval, hjemsøkte lendene hans. Selv om andre

mennesker hevdet at han hadde fått "demonens lyst" fra alminnelige gatehorer, visste moren hans bedre. Den snikende ondskapen hadde kommet fra den svarte horen med de røde, kreolske øynene.

Caroline åpnet en mappe av lær, inneholdende et bilde tatt av Nadar, den store fornyer av fotograferingskunsten, det var seksten år siden han hadde laget portretter av Charles Baudelaire. Hun så lenge på sin sønns kvikksølvfargede øyne, de sammenknepne, avvisende, smale leppene og de store knappene på den grove jakken av lin.

Under bildet lå et brev fra general Aupick, som han hadde skrevet for mange år siden da han ble utnevnt til ambassadør i Madrid. Hun hadde aldri siden lest det brevet igjen. Møysommelig reiste Baudelaires mor seg fra lenestolen. Hun så ut over den forrevne klippen huset hennes sto på. De jagede, rustrøde skyene i horisonten minnet henne om den plagede sjelen til hennes døde sønn. Hun kunne høre den sviktende stemmen hans, kjente hans sky, unnvikende blikk på skuldrene sine. *Det som er vakkert, er per definisjon underlig.*

Sønnen hennes hadde hele sitt liv vært sint på sin egen fødsel.

Den gråbrune, rue bergmassen, så nær huset hennes at det så ut til at den snek seg innpå det, fikk henne til å tenke på døden som nærmet seg, den kom til å være hard, kald og likegyldig.

Hun snudde seg og tok brevpapiret ut av mappen.

Djevelen fulgte med over skulderen hennes.